

Uchwała Nr SO.15.4012.217.2026
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 27 kwietnia 2026 r.

**w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Trzcianka
za rok 2025 wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 3 lutego 2025 r. (ze zm.), w osobach:

Przewodnicząca Edyta Zastrow
Członkowie: Monika Paczyńska
 Marzena Węckowicz

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.) o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Trzcianka za 2025 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami wyraża

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z realizacji budżetu Miasta i Gminy Trzcianka w roku 2025 oraz informacja o stanie mienia Miasta i Gminy Trzcianka (przedłożone tut. Izbie w dniu 31 marca 2026 r. przez Burmistrza).

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową po zmianach wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r., uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025-2040 po zmianach oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2025 rok.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu i część tabelaryczną.
1. W części opisowej przedstawiono realizację dochodów budżetowych, a w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, dochodów majątkowych, pozostałych dochodów własnych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także wydatków budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej w podziale na wydatki bieżące i majątkowe. Ponadto wskazano: stan zaległości podatkowych oraz czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów, skutki obniżenia górnych stawek podatków. Przedstawiono wydatki realizowane w ramach funduszu sołeckiego. Burmistrz wskazał również środki z Funduszu Pomocy oraz finansowane nimi wydatki na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, odniósł się do środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19, w tym Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych i wydatków nimi finansowanych, przychodów i rozchodów budżetu. Burmistrz poinformował, w jakim zakresie korzystał z upoważnień, które otrzymał od Rady Miejskiej.

2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:
 - dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej;
 - zestawienie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami;
 - zestawienie dochodów i wydatków w zakresie zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między js.t.;
 - zestawienie dotacji udzielonych z budżetu Gminy;
 - dochody z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatki na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz program przeciwdziałania narkomanii;
 - wydatki funduszu sołectkiego;
 - dochody z wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz wydatki sfinansowane z tych dochodów;
 - dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki na finansowanie systemu gospodarowania odpadami;
 - dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej;
 - dochody i wydatki na wydzielonych rachunkach dochodów oświatowych jednostek budżetowych;
 - zestawienie dochodów i wydatków na podstawie porozumień (umów z organami administracji);
 - dochody i wydatki finansowane ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID – 19;
 - dochody i wydatki finansowane ze środków Funduszu Pomocy.
3. W sprawozdaniu z wykonania budżetu w formie tabelarycznej przedstawiono stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich oraz zmiany dokonane w trakcie roku budżetowego w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, co spełnia wymogi określone przepisami art. 269 pkt 2 i 3 wymienionej ustawy.
4. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2025 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

W opiniowanym sprawozdaniu wskazano jednostki budżetowe, o których mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, do czego zobowiązuje przepis art. 267 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

II. 1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Miasta i Gminy Trzcianka za rok 2025 został wykonany z deficytem w wysokości 21.749.696,50 zł (przy planowanym deficycie w wysokości 26.375.267,25 zł), bowiem:

- a) dochody zrealizowano w wysokości 197.430.134,99 zł, co stanowi 99,10 % wielkości planowanej, w tym:
 - dochody bieżące wykonano w wysokości 159.814.107,69 zł,
 - dochody majątkowe wykonano w wysokości 37.616.027,30 zł;
- b) wydatki zrealizowano w wysokości 219.179.831,49 zł, co stanowi 97,16 % wielkości planowanej, w tym:
 - wydatki bieżące w wysokości 166.679.838,70 zł,
 - wydatki majątkowe w wysokości 52.499.992,79 zł.

Ze sprawozdania wynika, że wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6-8 ustawy są wyższe od wykonanych wydatków bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ustawy o finansach publicznych. Z uwagi na to, że wynik operacyjny wykonania budżetu 2025 roku, stanowiący różnicę między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi jest wartością ujemną i wynosi 6.865.731,01 zł (przy planowanym deficycie operacyjnym 11.818.580,16 zł) Skład Orzekający wskazuje, iż powyższe wpływa na obniżenie wskaźników spłat zobowiązań dłużnych na najbliższe lata.

2. W roku sprawozdawczym Gmina zrealizowała w pełnej wysokości przychody tytułu z zaciągniętych pożyczek i kredytów w wysokości 17.799.759,12 zł.

Ponadto Gmina dysponowała środkami z tytułu:

- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 4.030.770,98 zł które zostały zaangażowane w budżecie 2025 w całości;
- niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 13.648.160,65 zł, które zostały zaangażowane w budżecie 2025 r. w wysokości 12.217.575,12 zł.

Rozchody zrealizowano w łącznej kwocie 5.761.751,83 zł (75,09 % planu), które dotyczyły: spłaty rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych w kwocie 2.402.644,00 zł (100%) oraz przelewów na rachunki lokat w kwocie 3.359.107,83 zł (na plan 5.270.193,97 zł).

3. Z przedłożonego sprawozdania Burmistrza, jak i ze sprawozdania Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” wynika, że zadłużenie Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku wynosiło 75.984.912,04 zł, co stanowi 38,49 % wykonanych dochodów.
4. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wynika, że zobowiązania na koniec roku 2025 wynosiły 11.261.179,69 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
5. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2025 należności na koniec 2025 roku wynosiły 19.333.554,72 zł, w tym zaległości – 14.762.986,42 zł. Burmistrz w sprawozdaniu odniósł się do ww. zaległości oraz poinformował o czynnościach podejmowanych w celu wyegzekwowania dochodów należnych Gminie. Wielkość zaległości na koniec roku 2025 w porównaniu z rokiem 2024 uległa zmniejszeniu o kwotę 1.175.154,97 zł.
6. Nie stwierdzono przypadków przekroczenia planowanych wydatków budżetowych.
7. Analiza sprawozdania z wykonania budżetu w powiązaniu ze sprawozdaniem budżetowym Rb-28S za 2025 rok wykazała, że suma wydatków wykonanych i zobowiązań (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) przekracza plan wydatków o kwotę 4.084.729,89 zł sklasyfikowanych w paragrafach: 2910 (rozd. 85501), 3020 (rozd. 75023), 3030 (rozd. 75022, 75095, 75412), 3110 (rozd. 85230), 4260 (rozd. 63003, 70007, 71095, 75023, 75412, 80104, 85516, 90015, 92109), 4270 (rozd. 70007), 4300 (rozd. 70007, 71035, 80101, 85215, 90001, 90002, 90003, 90013), 4520 (rozd. 60013), 4600 (rozd. 90005), 6050 (rozd. 60016, 70007).

W opinii Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Burmistrz otrzymał od Rady Miejskiej w uchwale budżetowej oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

W uchwale budżetowej na 2025 rok w § 18 Rada Miejska ustaliła sumę 5.000.000,00 zł, do której Burmistrz mógł samodzielnie zaciągać zobowiązania.

Natomiast w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Rada Miejska upoważniła Burmistrza w § 3 ust. 1 do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją wieloletnich przedsięwzięć do wysokości limitów określonych w załączniku Nr 2 do uchwały;
- 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy i których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy,

oraz w ust. 2 upoważniła do przekazywania uprawnień do zaciągania zobowiązań, o których mowa w ust. 1 kierownikom jednostek organizacyjnych gminy.

Na stronie 74 sprawozdania z wykonania budżetu poinformowano, iż *„Zaciągnięte zobowiązania znajdują uzasadnienie w upoważnieniach o których mowa wyżej”*.

8. W wyniku analizy przedłożonych sprawozdań Skład Orzekający stwierdził, że w okresie od początku roku do dnia 31 grudnia 2025 r. dokonano planowanych wydatków przeznaczonych na zapłatę odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości (19.775,08 zł § 4560), pozostałych odsetek (88,91 zł § 4580), kar, odszkodowań i grzywien wypłacanych na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (64.897,90 zł § 4600).

W przedłożonym sprawozdaniu Burmistrz poinformował o przyczynach poniesienia przedmiotowych wydatków.

9. Dochody z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zrealizowano w kwocie 646.639,03 zł (rozd. 75618 § 0480) oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym zrealizowano w kwocie 149.799,47 zł (rozd. 75618 § 0270). Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej kwocie 176.100,00 zł.

Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie 760.974,24 zł (zgodnie z tabelą Nr 24 do sprawozdania). W sprawozdaniu z wykonania budżetu Burmistrz wyjaśnił: *„Przychody w kwocie 352 370,05 zł stanowią środki, które nie zostały wykorzystane do 31 grudnia 2024 roku. W trakcie realizacji budżetu 2025 roku środki w kwocie 176 100,00 zł zostały wprowadzone do wykorzystania na zadania preliminarza GKRPA w 2025 roku. Zatem środki z lat ubiegłych, które nie zostały jeszcze przydzielone na realizację zadań wynoszą 176 270,05 zł. Natomiast nadwyżka powstała w 2025 roku wynosi kwotę 211 564,26 zł. Ostatecznie na dzień 31 grudnia 2025 r. niewykorzystane środki z opłat wynoszą 387 834,31 z).*

Na dzień wydania niniejszej opinii w uchwale budżetowej Miasta i Gminy Trzcianka na 2026 rok przychody ujęte w § 905 z tytułu z niewykorzystanych w 2025 roku środków z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych są zaplanowane w kwocie 56.307,88 zł.

10. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: dochody w kwocie 8.836.665,89 zł, (w tym § 0490 w wysokości 8.775.577,01 zł) i wydatki w kwocie 10.432.233,43 zł (w tym § 4300 w wysokości 10.122.558,60 zł). Zatem uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat były niższe niż wydatki poniesione na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi o kwotę 1.595.567,54 zł. Na koniec 2025 roku zaległości z tytułu niewpłaconych w terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 924.197,92 zł. Zobowiązania niewymagalne wyniosły 881.589,75 zł.

Na podstawie art. 6r ust. 2da ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) Rada Miejska Trzcianki podjęła uchwałę Nr XLIV/469/21 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W sprawozdaniu podano informacje o wysokościach zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Ogólnie omówiono i wyszczególniono koszty, o których mowa w art. 6r ust. 2 – 2c ustawy utrzymania czystości i porządku w gminach.

11. Wpłaty na rzecz izb rolniczych zostały wykonane na poziomie 1,97 % wpływów z podatku rolnego. Zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 i ust. 2-3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 183) gmina winna odprowadzić na rachunek bankowy właściwej Izby 2% wpływów z podatku rolnego w terminie 21 dni od dnia, w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego. Z postanowień art. 6a ust. 6 i ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1344) wynika, że podatek jest płatny w ratach proporcjonalnie do czasu trwania obowiązku podatkowego w terminach do dnia 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada roku podatkowego.

III. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, że wystąpił błąd w tabeli Nr 33 „Wykonanie planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego” (pkt 3.15 sprawozdania), ponieważ w kolumnie „Wykonanie na 31.12.2025” w podsumowaniu podano kwotę 400.280,80 zł, zamiast kwoty 396.978,47 zł.

IV. Burmistrz Trzcianki osobnym zarządzeniem przedstawił informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji. Dochody uzyskane z mienia w roku 2025 przedstawiono tylko w zakresie wpływów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości oraz wpływów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Edyta Zastrow

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.